

[Inici](#)
[Editorial](#)
[Entrevista](#)
[Opinió](#)
[Notícies](#)
[Documentació](#)
[Webs](#)

Opinió

Núm. 11, Abril - juny de 2013

Eduard Plana Bach - Enginyer de Forest i responsable de l'Àrea de Política Forestal i Governança Ambiental del Centre Tecnològic Forestal de Catalunya

La dimensió socioambiental de la gestió del risc d'incendis forestals

A moltes regions del món els usos fusters i ramaders tradicionals han permès mantenir, durant dècades, paisatges resistents a la pertorbació del foc. L'extracció de combustibles forestals a través de les activitats agràries evitaven els incendis d'alta intensitat que actualment superen la capacitat dels sistemes d'extinció.

A Catalunya, especialment des de la segona meitat del segle passat, l'abandonament o la reducció dels conreus, la ramaderia extensiva i l'extracció de la fusta (actualment s'aprofita un 15% del creixement dels boscos) ha comportat, en molts casos, **l'aparició de boscos joves o mal conformats, amb elevades densitats d'arbres de petit diàmetre i d'estrat arbustiu**. Els inventaris forestals mostren acumulacions inèdites de biomassa forestal que únicament es compensen pel mosaic produït, precisament, pels incendis.

Els escenaris del canvi climàtic apunten a un augment dels dies de risc i, per tant, de la disponibilitat de la vegetació per a cremar-se. Ambdós factors —acumulació i disponibilitat dels combustibles— estan fent augmentar el risc i la virulència dels incendis a zones fins ara exemptes del fenomen (al 2012 diversos incendis d'alta intensitat van afectar comarques dels Pirineus). Tot sembla indicar que, **en un context de canvi global i davant del límit tecnològic dels mitjans d'extinció, difícilment es podrà reduir el risc que es produeixin Grans Incendis Forestals** sense actuar sobre els combustibles.

La indústria catalana de la fusta s'ha especialitzat en la transformació de diàmetres mitjans. Mentre que **els models silvícoles basats en diàmetres grans, que són els que millor s'adapten al risc d'incendis, no són apreciats pel mercat local**, la gestió forestal tradicional ofereix igualment estructures resistents al foc, especialment si s'acompanya del pasturatge del sotabosc.

L'escàs rendiment de l'aprofitament energètic de la biomassa forestal quan es pretén valoritzar les restes de tallada o els diàmetres petits no comercials, pot compensar-se amb el cost zero dels tractaments alhora que es millora silvícolament el bosc. Les tallades finals poden ser rendibles però suposen el dilema de si s'han de tallar arbres per cremar o si cal donar-los un ús amb un major valor afegit.

D'altra banda, **la propietat forestal és majoritàriament de titularitat privada i presenta índexs de fragmentació elevats**. Malgrat que a les zones més productives la propietat està ben organitzada i dotada de plans de gestió, molts boscos, especialment a les zones d'alt risc d'incendi, són el resultat de la colonització recent de camps de conreu on la cultura forestal és escassa.

En definitiva, **les actuals condicions de mercat i les dificultats inherents a l'activitat agrària compliquen la incorporació de la gestió del combustible** que comporta l'ús silvopastoral del territori dins de les estratègies de gestió del risc d'incendis, tot i el seu lligam íntim.

Actualment, **hi ha diverses alternatives en discussió per millorar la rendibilitat dels aprofitaments forestals**, com són avançar cap a la gestió associada i la comercialització conjunta del producte; intensificar els tractaments silvícoles sempre sota els preceptes de la sostenibilitat; fer augmentar el valor afegit del producte final a través de la innovació tecnològica i noves aplicacions (bioenergia, química verda, construcció sostenible); promoure la simplificació administrativa mitjançant instruments de planificació que abastin des de l'àmbit estratègic fins a l'àmbit operatiu; o impulsar esquemes de pagament per serveis ambientals davant dels clars beneficis ambientals i socials de la gestió forestal sostenible.

Atès que molts dels ecosistemes forestals estan ben adaptats als règims d'incendis naturals de baixa intensitat, **les estratègies de gestió del risc poden integrar l'ús del foc tècnic** (cremes controlades) **i la gestió d'incendis** (que es deixarien cremar de forma controlada en condicions concretes). En aquest sentit els arguments ecològics estan plenament contrastats..

La majoria de la fusta que entra a la indústria catalana prové de boscos que han rebut ajuts per a la gestió forestal i les actuacions de prevenció es fan majoritàriament a través de subvenció o inversió directa. Ara bé, hi ha diversos estudis

"Els costos evitats per la prevenció dels incendis són majors que els costos de la gestió forestal i ramadera"

que mostren que **els costos evitats per la prevenció dels incendis són majors que els costos de la gestió forestal i ramadera** per afavorir paisatges resistents al foc. Per tant, també caldria avançar cap a un marc legal, financer i institucional que internalitzés a l'economia de l'activitat agrària els beneficis relacionats amb la reducció del risc d'incendis i la despesa evitada en prevenció i extinció.

Eduard Plana Bach és enginyer de Forest i actualment és cap de l'Àrea de Política Forestal i Governança del [Centre Tecnològic Forestal de Catalunya](#). També és president del Consell Assessor de la [Fundació d'Ecologia del Foc i Gestió d'Incendis Pau Costa Alcubierre](#). Amb quasi de 15 anys d'experiència en el sector forestal català, ha desenvolupat les seves activitats de recerca i transferència especialment en els àmbits de la dimensió socioambiental del fenomen dels incendis forestals i de la gestió i la governança dels espais forestal.

@ctforestal

Twitter

0

Share

[Llegir totes les opinions](#)

[« primer](#) [1](#) [2](#) [3](#) [4](#) [5](#) [6](#) [7](#) [següent](#) [» últim](#) »

1 de 9

Hemeroteca

---

buscar

Consulta per números

Consulta per temes
En tots els números

Consulta per seccions
En tots els números

[Editorial](#)

[Entrevista](#)

[Opinió](#)

[Notícies](#)

[Documentació](#)

[Webs](#)

Què és **.ambiental**?

Subscripció

Contacte

Equip de redacció

[RSS](#)

COAMB - Col·legi d'Ambientòlegs de Catalunya - Carrer Muntaner número 81, 6è 1a 08011
Barcelona

Tel: 93 304 21 09 Fax: 93 304 21 11 Email: coamb@coamb.cat